

PARITAS PASSÉ¹

Ongelijke incassobevoegdheden en de gevolgen daarvan voor schuldeisers en schuldenaren.

De afgelopen jaren is de ongelijkheid in bevoegdheden van schuldeisers toegenomen. Van gelijkberechtiging van schuldeisers is al lang geen sprake meer. De MKB-schuldeiser staat achter in de rij. Deze verdringing heeft tot gevolg dat menig schuldeiser bij de toepassing van zijn bevoegdheden tot het uiterste gaat. Gevolg daarvan is dat schuldenaren op een besteedbaar bedrag voor hun levensonderhoud onder de beslagvrije voet terecht komen.

De Hogeschool Utrecht en de Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden (LOSR) hebben in opdracht van de Koninklijke Beroepsorganisatie van Gerechtsdeurwaarders (KBvG) onderzoek gedaan naar ongelijke incassobevoegdheden en de gevolgen daarvan voor de schuldenaar. Het rapport Paritas Passé vormt daarvan het resultaat.

Door mr. A. Moerman en mr. I. van den Berg²

INLEIDING

In de afgelopen jaren zijn voor bepaalde schuldeisers nieuwe bevoegdheden gecreëerd. Zo mogen verhuurders, zorgverzekeraars en kinderopvanginstellingen beslag leggen op respectievelijk de huur-, zorg- en kinderopvangtoeslag. Voor zorgverzekeraars geldt na 6 maanden premieachterstand, dat het College voor Zorgverzekeringen een veel hogere bestuursrechtelijke premie rechtstreeks van het inkomen mag innen (bronheffing). De belastingdienst, gemeenten en waterschappen hebben de bevoegdheid gekregen om de aanslag rechtstreeks van de bankrekening af te schrijven (de zogenaamde overheidsvordering). Daarnaast speelt de hypotheekverstrekker een grotere rol onder schuldeisers omdat woningen moeilijker verkoopbaar zijn geworden. De hypotheekverstrekker beschikt direct over een executoriale titel (art. 3:260 lid 1 jo 268 BW) en kan de woning laten veilen of onderhandse verkopen, al dan niet voorzien van een onherroepelijke volmacht tot onderhandse verkoop, afgegeven door de schuldeiser. Hij kan ook direct loonbeslag leggen voor het gehele en meestal niet onaanzienlijke bedrag van de lening. Op zich is dit geen nieuwe bevoegdheid, maar wel een nieuw fenomeen. In de praktijk zorgt dit ervoor dat de hypotheekverstrekker een groot gedeelte van het voor beslag vatbare gedeelte van het inkomen ontvangt.

Het toepassen van deze bijzondere bevoegdheden moet worden gezien in het licht van bepaalde maatschappelijke ontwikkelingen. We bespreken in het kort deze ontwikkelingen en laten in een vier-tal casus zien welke (nieuwe) bevoegdheden er zijn, hoe die verschillende bevoegdheden op elkaar inwerken en welke effecten dit uiteindelijk heeft voor de schuldenaar en de schuldeiser. We sluiten af met de conclusie en aanbevelingen.

CONTEXT VAN DE PROBLEMATIEK

De toenemende bijzondere bevoegdheden van schuldeisers spelen zich af in een context waarin het aantal huishoudens met problematische schulden groeit. In 2010 was de schuldenproblematiek al zo groot dat één op de tien huishoudens zich in een problematische schuldsituatie bevond.³

Bij degenen die niet willen betalen zijn de bijzondere bevoegdheden instrumenten die bijdragen aan een effectieve en efficiënte incasso, maar bij de 'niet-kunners' die zich in een problematische schuldsituatie bevinden ligt dit anders. Onvoorziene tegenslagen, een scheiding, ziekte of ontslag, kunnen bijdragen aan forse schulden. Voor een substantieel deel van die schuldenaren geldt bovendien dat zij niet alleen financiële maar ook immateriële problemen hebben.

Binnen deze context wordt bovendien het creditmanagement steeds professioneler en meer economisch gericht vormgegeven,

worden vorderingen op grote schaal verkocht aan partijen die buiten de relatie van de oorspronkelijke schuldenaar en schuldeiser staan, en waarbij gerechtsdeurwaarders binnen hun beroepsgroep te maken hebben gekregen met de invoering van marktwerking en de opheffing van de territoriale afbakening van hun werkgebied. Dit heeft er toe geleid dat schuldeisers vaker prijsafspraken maken met gerechtsdeurwaarders over hun diensten. Prestatieafspraken als 'bonus/malus' regelingen en benchmarking worden daarbij gebruikelijker. Contracten met dergelijke elementen werken drukverhogend om maximaal te incasseren en daarbij alle geoorloofde instrumenten al dan niet in combinatie in te zetten. De in 2001 ingevoerde landelijke bevoegdheid heeft er aan bijgedragen dat gerechtsdeurwaarders door het hele land werken. Voordien hadden huishoudens met een problematische schuldsituatie vaak voor meerdere vorderingen met een beperkt aantal lokale gerechtsdeurwaarders te maken. De gerechtsdeurwaarders konden door hun betrokkenheid bij diverse zaken met een breder beeld van de situatie tot een passende oplossing komen. In de huidige situatie komt dat minder vaak voor. De afstand tussen de meeste gerechtsdeurwaarders en de debiteur is groter geworden. Bij gebrek aan centrale informatie weten gerechtsdeurwaarders vaak niet of en zo ja hoeveel collega's bij dezelfde schuldenaar bezig zijn om vorderingen te innen.

CASUS 1. BESLAG OP TOESLAGEN

Sinds 2006 worden huishoudens met een laag inkomen door middel van speciale toeslagen gecompenseerd voor de kosten van huur, zorgverzekering en kinderopvang. Om er voor te zorgen dat de toeslagen daadwerkelijk voor deze kosten gebruikt worden en niet in beslag genomen worden door andere schuldeisers, geldt een beslagverbod.⁴ Het beslagverbod kent echter de volgende drie uitzonderingen:

- de verhuurder mag beslag op de huurtoeslag leggen;
- de zorgverzekeraar mag beslag op de zorgtoeslag leggen;
- de kinderopvanginstelling mag beslag op de kinderopvangtoeslag leggen.

Beslag op toeslagen komt vaak voor. In 2009 is 45000 keer beslag op toeslagen gelegd.⁵ Dat bijvoorbeeld een verhuurder beslag op de huurtoeslag mag leggen is op zichzelf niet zo vreemd, want vermoedelijk is de huurtoeslag in het verleden niet aan de huur besteed, waardoor een huurschuld is ontstaan.

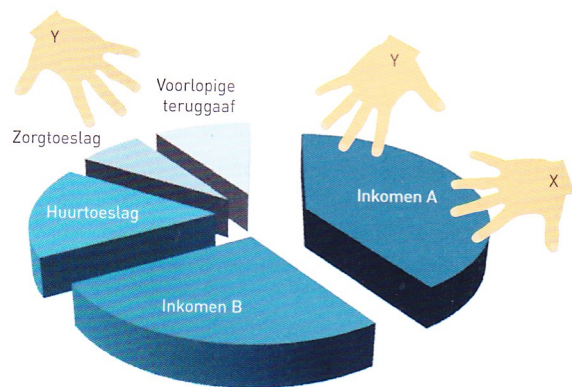
Gevolg van het beslag is echter wel dat de huurtoeslag afgeboekt wordt op de schuld waarvoor de executoriale titel is verleend, en dus niet meer aan de lopende huur besteed kan worden. De kans is dan ook groot dat een nieuwe huurschuld ontstaat. Het is zelfs mogelijk dat een vroegere verhuurder beslag op een huurtoeslag legt die eigenlijk bestemd is voor de huur verschuldigd aan de huidige verhuurder. Volgens de rechtbank Almelo is dit geoorloofd.⁶ Hetzelfde zal ook voor de andere toeslagen gelden.

Voor het probleem dat de toeslag vanwege het beslag niet gebruikt kan worden om de lopende betalingsverplichting te voldoen, is inmiddels een ontsnappingsroute gevonden. Het is namelijk mogelijk om op grond van art. 475f Rv de kantonrechter te verzoeken om voor het beslag op de huur- of zorgtoeslag de beslagvrije voet van overeenkomstige toepassing te verklaren. Vereist hiervoor is

dat de debiteur aantoonbaar over onvoldoende middelen van bestaan te beschikken. In een procedure aanhangig gemaakt bij de kantonrechter Arnhem ging het over de situatie dat iemand met een bijstandsuitkering een huur moest betalen van € 545, terwijl hij vanwege een beslag niet over de huurtoeslag ad. € 274 kon beschikken. De kantonrechter bepaalde bij het beslag op de huurtoeslag de beslagvrije voet van overeenkomstige toepassing met het gevolg dat er slechts € 16,87 onder het beslag viel.⁷

Bij combinatie van beslag op inkomen en beslag op toeslag krijgen andere schuldeisers minder en moet de beslagvrije voet worden aangepast.

Beslag op toeslagen leidt dus op zichzelf al tot allerlei problemen. Er ontstaan extra problemen wanneer naast beslag op toeslagen ook beslag op het inkomen wordt gelegd. Er is een aantal jaren discussie gevoerd over de vraag of de beslagvrije voet die geldt voor het beslag op het inkomen moet worden verhoogd wanneer de huur- of zorgtoeslag niet ontvangen wordt. Immers, volgens art. 475d lid 5 Rv moet de beslagvrije voet worden verhoogd met de woonkosten en de premie ziektekostenverzekering en verminderd met de 'ontvangen' huur- en zorgtoeslag. Punt van discussie was of het hier gaat om ontvangen in juridische zin (deel gaan uitmaken van het vermogen) of om ontvangen in feitelijke zin (er feitelijk over kunnen beschikken)?

Figuur 1: twee crediteuren met ongelijke bevoegdheden leggen beslag op verschillende onderdelen van het inkomen

Om duidelijkheid over deze kwestie te krijgen hebben de KBvG en de LOSR een proefprocedure bij de rechtbank Den Bosch geëntaamd.⁸ De rechtbank kwam met een beroep op de parlementaire geschiedenis tot het standpunt dat de beslagvrije voet er voor moet zorgen dat de schuldenaar "juist genoeg in handen krijgt om de lopende kosten van het bestaan te voldoen" en dus niet verminderd mag worden met de huur- of zorgtoeslag, wanneer daar beslag op is gelegd.

Dit betekent dat bij een combinatie van beslag op inkomen en beslag op huur- of zorgtoeslag, de beslagvrije voet die geldt voor het beslag op het inkomen moet worden aangepast. En dit heeft tot gevolg dat schuldeisers die beslag op het inkomen hebben gelegd minder krijgen dan de verhuurder of zorgverzekeraar. Er treedt een verdringingseffect op. Wanneer bijvoorbeeld een zorgverzekeraar beslag op de zorgtoeslag ad € 145 legt, krijgt de schuldeiser die beslag op het loon heeft gelegd € 145 minder. Deze schuldeiser zal hier veelal geen genoegen mee nemen en andere maatregelen aankondigen.

CASUS 2. WANBETALERSREGELING ZORGVERZEKERING

Een ander voorbeeld van een bijzondere bevoegdheid die verdringingseffecten tot gevolg heeft, is per 1 september 2009 ingevoerd met de wanbetalersregeling zorgverzekering.⁹ In de kern komt deze regeling er op neer dat na een periode van 6 maanden premieachterstand bij de zorgverzekeraar in plaats van een privaatrechtelijke premie, een bestuursrechtelijke premie verschuldigd is. Bijzonder is dat deze premie preferent is¹⁰ en bovendien veel hoger is dan de normale premie, namelijk 130% van de standaard zorgpremie.¹¹ In 2012 komt 130% van de standaardpremie neer op € 154,48 per persoon per maand.

De wanbetalersregeling heeft bij 'niet-kunners' het effect dat het steeds moeilijker wordt om de premieachterstand in te lopen.

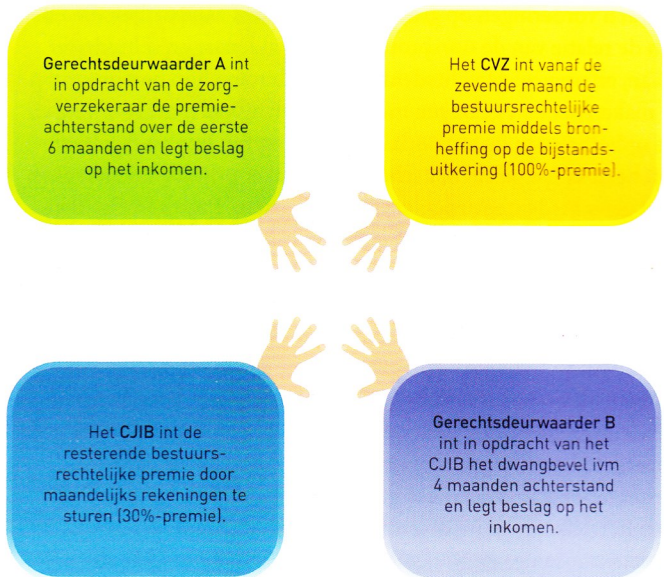
Het College voor zorgverzekeringen (CVZ), belast met de premie-inning, kan op relatief eenvoudige wijze de premie op het loon of de uitkering in laten houden (bronheffing). De bestuursrechtelijke premie zal als eerste op het netto inkomen worden ingehouden. Het gaat hiermee vóór op andere netto inhoudingen, maar ook vóór op een eventueel derdenbeslag.¹²

Wanneer betrokkene een aan het minimuminkomen gerelateerde uitkering ontvangt (zoals bijstand) dan kan slechts 100% van de premie via bronheffing worden geïnd. De resterende 30% wordt dan afzonderlijk via aanmaning en eventueel dwangbevel ingevorderd door het CJIB.

Wanneer bronheffing in z'n geheel niet lukt, bijvoorbeeld omdat de werkgever niet bekend is of omdat betrokkene studiefinanciering ontvangt, dan vindt de invordering van de premie volledig door het CJIB plaats. Het CJIB stuurt rekeningen en aanmaningen. Wanneer niet betaald wordt, kan het CJIB dwangbevelen laten betekenen, beslag laten leggen e.d.

Betrokkene is net zo lang de hoge bestuursrechtelijke premie verschuldigd tot dat de volledige achterstand aan de zorgverzekeraar is voldaan, of tot dat in het vooruitzicht van een schuldregeling een zogenaamde stabilisatieoverkomst tot stand komt, een minnelijke schuldregeling overeengekomen wordt, of sprake is van toelating tot de WSNP.

Deze wanbetalersregeling heeft in zichzelf al onwenselijke effecten. In de praktijk blijken de mensen met een premieachterstand vooral

Figuur 2: bij achterstanden op de zorgpremie kan het voorkomen dat vier partijen tegelijkertijd incasseren

'niet-kunners' in plaats van 'niet-willers' te zijn. De hogere bestuursrechtelijke premie heeft bij 'niet-kunners' geen afschrikkend effect. De hogere premie heeft vooral als effect dat het alleen maar moeilijker wordt om de premieachterstand bij de zorgverzekeraar in te lopen.

Daarnaast heeft de wanbetalersregeling tot gevolg dat op z'n slechtst wel vier partijen bezig zijn om bij dezelfde persoon de premie te innen.

Daarnaast verdringt de bestuursrechtelijke premie andere schuldeisers. De premie is preferent. Maar ook als het CJIB geen beslag legt, heeft de premie effect op een loonbeslag dat door een andere schuldeiser is gelegd. Bij de beslagvrije voet moet namelijk rekening worden gehouden met de premie ziektekostenverzekering. De hogere bestuursrechtelijke premie (130%) komt in de plaats van deze premie. Meestal zal de concurrente schuldeiser het hier niet bij laten en andere maatregelen nemen, zoals (het aankondigen van) beslag op inboedel.

CASUS 3. DE OVERHEIDSVORDERING

Vanaf november 2009 heeft de belastingdienst een nieuwe bevoegdheid gekregen om schulden te innen, namelijk de overheidsvordering.¹³ De overheidsvordering is een vorm van vereenvoudigd derdenbeslag onder de bank. Naast de belastingdienst mogen ook waterschappen, provincies en gemeenten dit incasso-instrument hanteren.

De overheidsvordering vindt vrijwel volledig geautomatiseerd plaats. Het lijkt qua werkwijze op een 'automatisch incasso', maar dan zonder toestemming van de rekeninghouder en zonder recht op stornering. Er komen weinig mensenhanden aan te pas en daarom is het een goedkoop invorderingsinstrument. Het is uiteindelijk de bedoeling dat de overheidsvordering massaal wordt toegepast bij de

invordering van belastingenschulden tot € 1000. Pas wanneer de overheidsvordering geen succes heeft worden de andere meer arbeidsintensieve invorderingsinstrumenten, zoals de loonvordering, gebruikt. Voor het toepassen van de overheidsvordering gelden een aantal extra voorwaarden die hier niet worden besproken.¹⁴

De overheidsvordering is een zeer efficiënt middel voor de overheid omdat er vrijwel geen mankracht aan te pas komt. Daarnaast zijn er voor de overheid andere voordelen. Zo omvat de overheidsvordering niet alleen het saldo op het moment dat de vordering gedaan wordt, maar ook alle bijschrijvingen gedurende een week daarna. Dat is ruimer dan bij een gewoon bankbeslag. Bovendien mag er ook beslag worden gelegd op de kredietruimte. Bij bankbeslag heeft de Hoge Raad in hoogste instantie bepaald dat beslag op de kredietruimte niet mogelijk is.¹⁵ Voor de overheidsvordering geldt echter dat deze ook ten laste kan komen van een eventuele kredietfaciliteit die gekoppeld is aan de betaalrekening. Kortom, de overheidsvordering kan een roodstand tot gevolg hebben.

Bij de overheidsvordering is beslag op kredietruimte mogelijk en hoeft geen rekening te worden gehouden met de beslagvrije voet.

Een ander verschil betreft de beslagvrije voet. Voor bankbeslag geldt geen beslagvrije voet of beslagverboden. Wel blijkt uit allerlei jurisprudentie dat, wanneer bij de uitwinning van het beslag de beslagvrije voet of een beslagverbod getroffen wordt, dit onder omstandigheden onrechtmatig is.¹⁶ Uit de parlementaire behandeling blijkt dat voor de overheidsvordering geen rekening zal worden gehouden met de beslagvrije voet of beslagverboden.¹⁷

Een ander punt van verschil betreft het recht om te verrekenen. De bank heeft wanneer zij een vordering heeft op de rekeninghouder en er door een andere schuldeiser beslag wordt gelegd op de bankrekening, het recht om te verrekenen.¹⁸ De bank gaat dan voor op de schuldeiser die beslag heeft gelegd. Voor de overheidsvordering geldt dit niet. De overheid gaat voor op de bank.

Met de beschrijving van alle voordelen, wordt bijna vergeten dat de overheidsvordering voor de debiteur een zeer ingrijpend instru-

ment is, zeker wanneer er sprake is van een problematische schuldsituatie. De overheidsvordering heeft ingrijpende gevolgen, omdat het geld rechtstreeks van de bankrekening wordt afgeschreven en daarmee andere betalingsverplichtingen kan doorkruisen. Bijzonder hierbij is dat de overheidsvordering zelfs een roodstand tot gevolg kan hebben. Aangezien de overheidsvordering door verschillende overheden kan worden toegepast, kan door samenloop de impact nog groter zijn. De overheidsvordering werd de afgelopen periode vooral toegepast bij de invordering van motorrijtuigenbelasting.¹⁹ Inmiddels zijn ook waterschappen en gemeenten dit instrument aan het implementeren. Uiteindelijk is het de bedoeling dat de overheidsvordering ook toegepast wordt bij andere belastingen en toeslagen. In voorkomende gevallen kunnen dan diverse vorderingen naast elkaar direct van de bankrekening geïncasseerd worden. Dat lopende betalingsverplichtingen door de overheidsvordering doorkruist kunnen worden heeft grote gevolgen.

CASUS 4. DE HYPOTHECAIRE GELDSCHIETER

De hypotheekverstrekker neemt een steeds grotere rol in onder schuldeisers omdat woningen moeilijker verkoopbaar zijn geworden. De hypotheekverstrekker beschikt over een executoriale titel (art. 3:260 lid 1 jo 268 BW) en kan de woning veilen of onderhands verkopen, al dan niet voorzien van een onherroepelijke volmacht tot onderhandse verkoop. Hij kan ook direct loonbeslag leggen voor het gehele en meestal niet onaanzienlijke bedrag van de lening. Op zich geen nieuwe bevoegdheid, maar van de laatste mogelijkheid werd in het verleden meestal geen gebruik gemaakt omdat sprake was van overwaarde. In de dagelijkse praktijk blijkt dat bij betalingsachterstand voor het gehele bedrag van de hypotheecaire lening beslag wordt gelegd op het loon, omdat de hypotheek in geval van betalingsachterstand volledig opeisbaar wordt. Wanneer er meerdere beslagleggers zijn zal, vanwege de opeisbaarheid van de totale lening, vrijwel de volledige opbrengst van het beslag naar de hypotheekverstrekker gaan. Feitelijk zal de hypotheekverstrekker dus een groot gedeelte van het voor beslag vatbare gedeelte van het inkomen ontvangen. Volgens de Voorzieningenrechter Rechtbank Rotterdam is deze werkwijze geoorloofd en is de bank bevoegd om loonbeslag te leggen voor de volledig opeisbare lening en is de bank niet verplicht de woning te verkopen.²⁰ Zeker in combinatie met de onherroepelijke volmacht tot onderhandse verkoop leidt deze werkwijze tot een hoge mate van onvrijheid voor de debiteur en verlies van verhaalsmogelijkheden voor de andere crediteuren.

CONCLUSIE

De verschillende nieuwe bijzondere bevoegdheden van schuldeisers hebben tot gevolg dat deze schuldeisers in staat zijn om een aanmerkelijk groter deel van hun vordering te innen dan andere schuldeisers. Daarnaast zijn er maatschappelijke ontwikkelingen die ervoor zorgen dat ook degenen zonder die bevoegdheden alles proberen om toch nog iets te kunnen incasseren. Dit betekent voor de door hen ingeschakelde incassobureaus en gerechtsdeurwaarders dat zij de opdracht hebben om links- of rechtsom te proberen de vordering te innen en daarbij alle mogelijkheden te benutten. Dit pakt uiteindelijk met name voor het MKB ongunstig uit, zij staan achter in de rij.

Figuur 3: bij toepassing van de overheidsvordering kunnen verschillende vorderingen naast elkaar worden geïncasseerd

Voor de schuldenaren betekent dit dat steeds minder rekening wordt gehouden met diens positie en belang. Schuldhulpverleners, sociaal raadslieden, maatschappelijk werkers en gerechtsdeurwaarders constateren dat het steeds vaker voorkomt dat huishoudens met problematische schulden door de toegenomen incassodruk moeten rondkomen van een bedrag onder de beslagvrije voet. Hierdoor ontstaan nieuwe schulden en/of schulden die oplopen in plaats van afnemen.

Voor een substantieel deel van de schuldenaren geldt bovendien dat zij niet alleen financiële maar ook immateriële problemen hebben. Als gevolg van psychosociale problematiek, verstandelijke beperkingen of een tekort aan basisvaardigheden zoals lezen en schrijven, zijn zij nauwelijks in staat de gerechtsdeurwaarder te voorzien van de benodigde informatie om de beslagvrije voet correct te (laten) berekenen. Vaak weten zij ook niet dat er een correctie in hun voordeel mogelijk is als er beslag is gelegd op verschillende inkomensbestanddelen naast elkaar. Het gevolg van het voorgaande is dat een gerechtsdeurwaarder vaak maar over een deel van de informatie beschikt die hij nodig heeft voor een correcte berekening van de beslagvrije voet.

AANBEVELINGEN

Uitgaande van de gelijkberechtiging van schuldeisers als belangrijk beginsel en de beslagvrije voet als noodzakelijke waarborg voor de schuldenaar om huis, haard, brood en zorg veilig te stellen doen we de volgende aanbevelingen²¹ om te komen tot herstel van evenwicht in incassoland:

1. richt een landelijk beslagregister in;
2. pas een aantal bijzondere incassobevoegdheden aan;
3. zorg voor uitbreiding van de lijst van goederen waarop geen beslag mag worden gelegd;
4. ontwikkel een integrale rijksincassovisie;
5. voer een incasso-effectrapportage in, als verplicht onderdeel, bij de totstandkoming van nieuwe bevoegdheden.

Over de auteurs

Mr. André Moerman is voorzitter van de signaleringscommissie van de Landelijke Organisatie Sociaal Raadslieden, manager sociaal raadslieden en schuldhulpverlening bij Rijnstad en eigenaar van de website www.schuldinfo.nl

Mr. Ineke van den Berg is hoofddocent bij het Instituut voor Recht van de Hogeschool Utrecht en is bezig met een promotieonderzoek naar wat een gerechtsdeurwaarder in zijn rol als professional moet kunnen en kennen en wat de gewenste opleiding tot kandidaat-gerechtsdeurwaarder moet zijn.

Noot

- 1 Dit artikel is ook verschenen in *BER* 2012, nr. 3.
- 2 N. Jungmann, A.J. Moerman, H.D.L.M. Schruer en I. van den Berg, *Paritas Passé, Debiteuren en crediteuren in de knel door ongelijke incassobevoegdheden*, Hogeschool Utrecht, LOSR/MOgroep, maart 2012.
- 3 Ommeren van, e.a. (2009) *Huishoudens in de rode cijfers*, Panteia, Den Haag.
- 4 Zie art. 45 Algemene wet inkomensafhankelijke regelingen.
- 5 Zie *Kamerstukken II 2010-2011*, 32505, nr. 3, p. 45.
- 6 Rb Almelo 3 maart 2009, *LJN* BH4739.
- 7 Rb Arnhem 20 oktober 2010, *LJN* BO2067. Zie ook Rb Arnhem 25 juli 2011, *LJN* BR5805 en over zorgtoeslag Rb Zutphen 30 juni 2010, zaaknr. 408617 I AZ 10-3 (niet gepubliceerd).
- 8 Rb Den Bosch 22 juli 2010, *LJN* BP9407.
- 9 Zie met name art. 18a t/m 18f Zorgverzekeringswet. Kamerstuknummer: 31 736.
- 10 Zie art. 18f lid 8 Zvw. De bestuursrechtelijke premie komt direct na het voorrecht van de Rijksbelastingen.
- 11 De hoogte van de standaardpremie wordt jaarlijks door de minister vastgesteld op basis van een raming van de gemiddelde premie die ziektekostenverzekeraars in rekening brengen verhoogd met het eigen risico (zie art. 4 Wet op de zorgtoeslag).
- 12 *Kamerstukken II 2008-2009*, 31 736, nr. 3, p. 44.
- 13 De overheidsvordering werd aanvankelijk 'bankvordering' genoemd. De banken hebben hier bezwaar tegen gemaakt. Zie parlementaire behandeling Wet versterking fiscale rechtshandhaving: Kamerstuknummer 30322.
- 14 Zie art. 1ce Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990. Zie voor de uitwerking van deze voorwaarden Jungmann e.a. 2012, p. 106-107.
- 15 HR 29 oktober 2004, *LJN* AP4504.
- 16 Zie ondermeer: Rb Assen 19 februari 2010, *LJN* BL4599; Rb Amsterdam 16 november 2009, *LJN* BK3544; Rechtbank 's-Hertogenbosch 10 april 2008, *LJN* BC9363; Hof Amsterdam 24 mei 2007, *LJN* BB3135.
- 17 Zie *Kamerstukken II 2005-2006*, 30322, nr. 9, p. 5-6.
- 18 Op basis van art. 25 Algemene bankvoorwaarden kan de bank zelfs verrekenen wanneer de vordering nog niet opeisbaar is.
- 19 Per november 2009 is de belastingdienst gestart met een regionale pilot voor de invordering van motorrijtuigenbelasting. In afwachting van invoering van een nieuw automatiseringssysteem gebeurt het nog handmatig. De resultaten zijn volgens de minister van Financiën positief: "Gemiddeld treft 50% van de vorderingen doel en belastingschuldigen hebben begrip voor de maatregel." Zie: *Kamerstukken I 2009-2010*, 32123, nr. F.
- 20 Rb Rotterdam (vzr.) 17 november 2011, *LJN* BV0437.
- 21 Zie voor deze aanbevelingen en de uitwerking daarvan: Jungmann e.a. 2012, p. 16.